

Bilag B.

Betænkning fra Kommissionen for Meterstykkets Indførelse.

Flertallets Betænkning.

I Skrivelse af 27de August d. A. har Indreministeriet paalagt os at tage under Overveielse Hensigtsmæssigheden og Betimeligheden af at indføre det metriske System for Maal og Vægt her i Riget samt at fremkomme med Forslag desangaaende. Da vi nu have tilendebragt det os paalagte Arbejde, tillade vi os at meddele Resultatet af vore Overveielser.

Profesør Golding, der i nogle Henseender har en fra Flertallet afvigende Mening, har vedsoiet sit særskilte Indlag, til hvilket Flertallets Modbemærkninger ved Slutningen knyttede sig. Det Følgende er derfor kun en Udtalelse af Flertallets Anskuelse.

Det har længe været et Ønske, at alle de Enheder, der benyttes ved Omfætningen, bleve gjort tidelige for at bringe dem i Overensstemmelse med vort Talsystem. En gennemført Tiddeling vilde i meget høj Grad lette alle Beregninger ved at reducere dem til Regning med hele og ubenævnte Eal. Ved Loven af 19de Februar 1861 blev der vel gjort Forsøg paa at indføre Tidelingen, eller rettere Hundredebeholdningen, i Vægtsystemet, men Forsøget er, idetmindste hidtil, for en Del mislykkedes, idet den nye Inddeling af Pundet ikke er anvendt, ja endog kun lidet kjendt af Befolkningen. Grunden til, at Loven forblev uden Virkning, maa dels søges deri, at de gamle Vægtenheder bleve bestaaende ved Siden af de nye, og man ved, hvor vanskelige Overgangen fra det Gamle til det Nye er i saadanne Forhold, hvor man ved idelig Omgang med Størrelserne har faaet en tydelig Opfattelse af deres Værdi; dels maa den søges deri, at Tidelingen kun blev indført ved Vægten, hverken ved Mønt eller Maal, og den blev der ved langt mere besværlig end det gamle Halveringsystem. Da nu imidlertid Tidelingen er indført ved Mønten, tro vi, at den nye Vægtinddeling vil finde hurtigere Indgang end tidligere, saa at det, hvis det blot gjaldt om at gennemføre Tidelingen, vilde være tilstrækkeligt ogsaa at anvende den paa Maalet, hvor den jo alt findes i det saakaldte „Decimalmaal“, der dog ikke er kjendt af Befolkningen og kun bruges som Rængdemaal ved Landmaalingen.

Tidelingen kunde altsaa temmelig let gennemføres, hvis man blot behøvede at tage Hensyn til Landets indre Behov; men da vi i de senere Aar ere komne i langt livligere Handelsforbindelser med Udlandet, kunne vi ikke ret vel se bort fra det, som rører sig der. Og Forholdet er der saaledes, at Meterstykket ude-

lukkende bruges i Frankrig, Belgien, Holland, Spanien, Portugal, Italien, Tyrkiet, Grækenland, Rumænien, Schweiz og Tydskland (hvor der rigtignok tilbøds bibeholdes Inddelinger, som afvige derfra); fremdeles er det indført i Mexiko og de fleste sydamerikanske Stater, tilbøds med Bibeholdelse af de ældre Systemer; det er tilladt i England og fra 1ste Januar 1873 i Østerrige, hvor det ifølge Lov vil blive indført fra 1876; i Norge arbejder man stærkt paa at indføre det, og i Ungarn er en dertil sigtende Lov bleven forelagt; det er sandsynligt, at det idetmindste vil blive tilladt i Rusland og i de nordamerikanske Fristater. Vel lader det til, efter de Underretninger, vi have kunnet indhente, at Sverige vil holde sig tilbage, da en fuldstændig Tideling, baseret paa de gamle svenske Hovedenheder, er indført i 1855, men ellers tyde alle Tegn paa, at det om ikke ret mange Aar vil være gennemført som fælleds Maal og Vægt over hele den civiliserede Verden, og de Stater, som da have holdt sig tilbage, ville vel saa blive nødte til at følge med. Nødvendigheden af at antage Meterstykket staar klart for os Alle, og vi betragte det derfor kun som et Tidsspørgsmaal, naar Overgangen til det retteste bør ske.

Med Hensyn til det beleilige Tidspunkt maa man tage i Betragtning, at vi ved Begyndelsen af 1875 skulle indføre det nye, tidelige Møntsystem, medens det af Befolkningen bedst kjendte Vægtsystem ligesom Rummaalet er et Halveringsystem og Rængdemaal det almindelige Duodecimalmaal. Beholder man de ældre Systemer for Maal og Vægt, vil der være væsentlige Ulemper forbundne dermed. Det er ganske vist, at alle Beregninger lettes bethdeligt ved Antagelsen af Tidelingssystemer, dog kun naar Tidelingen er gennemført for alle Enheder; den største Del af Befolkningen udfører imidlertid sine Beregninger ved en Slags Tegen i Part (den saakaldte Husholdningsregning) men denne kan kun daarlig anvendes paa Tidelingen. Indfører man nu denne først ved Mønten, saa ved Maalet og Vægten, vil der først indtræffe en Forvirring med Hensyn til den nye Mønt navnlig ved Beregningen af Priserne for de sædvanlige Kvantiteter, hvori Været sælges, nemlig efter de nuværende Enheder for Vægt og Maal, og derpaa en lignende Forvirring, naar de nye Maal- og Vægtenheder skulle indføres. Ved at indføre hele Forandringen saavidt muligt paa een Gang vilde vel Usikkerheden og Forvirringen blive noget større i Diebløkket, men hverken saa stor i det Hele eller saa langvarig som ved at indføre dem een for een.